

ΡΑΨΩΔΙΑ Γ 121-244 Η τειχοσκοπία

Τόπος : Το δωμάτιο της Ελένης, τα τείχη της Τροίας, το πεδίο μάχης έξω από τα τείχη

Χρόνος : 22^η μέρα της *Ιλιάδας*

Πρόσωπα : Ίρις (με τη μορφή της Λαοδίκης), Ελένη, γέροντες Τρώες, Πρίαμος

Χωρισμός σε νοηματικές ενότητες

1^η ενότητα(στίχοι 121- 140): Η Ίριδα ενημερώνει την Ελένη για τη μονομαχία και την παροτρύνει να έλθει στα τείχη.

2^η ενότητα(στίχοι 141- 160): Η Ελένη ανεβαίνει στα τείχη και θαυμάζεται από τους γέροντες για την ομορφιά της.

3^η ενότητα(στίχοι 161- 177): Συνάντηση και συζήτηση Πριάμου και Ελένης.

4^η ενότητα(στίχοι 177-190): Συζήτηση για τον Αγαμέμνονα.

5^η ενότητα(στίχοι 191- 224): Συζήτηση για τον Οδυσσέα και το Μενέλαο.

6^η ενότητα(στίχοι 225- 235): Συζήτηση για τον Αίαντα και τον Ιδομενέα.

7^η ενότητα(στίχοι 236-244): Αναφορά της Ελένης στα αδέρφια της, Κάστορα και Πολυδεύκη.

Το εσωτερικό της Τροίας

Η Ίριδα καλεί την Ελένη να παρακολουθήσει από τα τείχη τη μονομαχία που θα κρίνει την τύχη της. Ως γυναίκα διαθέτει το δικό της, προσωπικό θάλαμο, όπου ασχολείται με το υφαντό της(στίχος 141). Από την άλλη πλευρά, η Τροία διαθέτει ισχυρά τείχη με πύργους αλλά και πύλες. Η σημαντικότερη πύλη που αναφέρεται (στ.145) είναι οι Σκαιές Πύλες που διαθέτουν ισχυρό και ευρύ πύργο πάνω από αυτές. Εκεί κατευθύνεται με τις θεραπαινίδες της η Ελένη. Ας φανταστούμε λοιπόν, τον πύργο τόσο ευρύχωρο και άνετο, που να χωράει όλους τους αρχηγούς και συμβούλους των Τρώων, καθώς αυτοί έχουν την πλήρη εικόνα του πεδίου της μάχης που απλώνεται από κάτω τους.

Ο ρόλος της Ελένης πάνω στα τείχη.

Η παρουσία της Ελένης πάνω στα τείχη είναι έξοχο παράδειγμα της τεχνικής του ποιητή. Ουσιαστικά εξυπηρετεί:

1. στην παρουσίαση της Ελένης στους ακροατές και στη σκιαγράφιση τόσο του εξωτερικού κάλλους της όσο και της ηχογράφησης της.
2. στην κάλυψη του απαραίτητου χρόνου που απαιτείται για να πραγματοποιηθούν οι θυσίες και οι όρκοι στο πεδίο της μάχης, πριν τη μονομαχία Πάρη- Μενελάου (αληθοφάνεια χρόνου). Η συγκεκριμένη τεχνική διακοπής της δράσης ονομάζεται επιβράδυνση.
3. στην παρουσίαση εξαρχής του επάθλου (η ίδια η Ελένη) της μονομαχίας, αλλά και της αφορμής του μεγάλου πολέμου. Σχολιάζεται η ομορφιά της Ελένης από τους γέροντες δικαιώνοντας τον πόλεμο που γίνεται για χάρη της και προκειμένου να εκτιμηθεί η αξία του επάθλου της μονομαχίας.
4. στην παρουσίαση από την Ελένη σημαντικών Ελλήνων ηρώων του έπους, που μόνο αυτή γνωρίζει .

Παρουσιάζεται η άλλη πλευρά της Ελένης (ενοχή, τύψεις, μεταμέλεια, συντριβή, νοσταλγία). Θα παρακολουθήσει τη μονομαχία που θα κρίνει την προσωπική της τύχη και την τύχη του πολέμου.

Το ήθος της Ελένης (από τα λόγια, τις πράξεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματα της ίδιας αλλά και τις κρίσεις των άλλων):

1. Απομονωμένη (λόγω ενοχών;) στο θάλαμό της ασχολείται με υφαντό, θέμα του οποίου είναι ο εξ αφορμής της μακροχρόνιος και ανδροφόνος πόλεμος Αχαιών – Τρώων.
2. Δακρύζει καθώς βγαίνει από το θάλαμό της, ενθυμούμενη και νοσταλγώντας τον πρώτο άνδρα της, τη πατρίδα της τη Σπάρτη και τους γονείς της(139-142).
3. Προκαλεί το θαυμασμό των γερόντων της Τροίας, μόλις εμφανίζεται στον πύργο των Σκαιών Πυλών (στ. 155-160)
4. Σέβεται και αγαπά τον πεθερό της, τον Πρίαμο, έχει επίγνωση των ηθικών παραπτωμάτων της εγκατάλειψης του συζύγου (θαλάμου, 174), των γνωστών και των συνομηλίκων της αλλά και της θυγατέρας της(στ.175).
5. Είναι τραγικό πρόσωπο, καθώς προτιμά το θάνατο από τη ζωή, λόγω των συμφορών που προκάλεσε.(στ.173)
6. Έμμεσα (τρυφερές προσφωνήσεις Λαοδίκης, Πριάμου): Έχει κερδίσει την αποδοχή, συμπάθεια μελών βασιλικής οικογένειας, δεν της καταλογίζουν ευθύνη. (Εγκώμιο γερόντων/ εχθρών): ακτινοβολία, γοητεία, θεϊκή ομορφιά. Ο

Όμηρος ανυψώνει την ομορφιά της Ελένης στα όρια του θρύλου, εξάπτοντας τη φαντασία των ακροατών και κάνοντας το όνομα της Ελένης συνώνυμο της ομορφιάς.

7. Άμεσα : προκομμένη, επιδέξια, χρυσοχέρα, υπεύθυνη, αλλά με περηφάνια και αυτοπεποίθηση μετατρέπει σε καλλιτεχνική δημιουργία τον πόλεμο που η ίδια προκάλεσε. Νιώθει ωστόσο ενοχές, τύψεις, συντριβή για τα δεινά που προκάλεσε και νοσταλγία για όσα άφησε πίσω. Κυκλοφορεί με άνεση και αξιοπρέπεια ανάμεσα στους Τρώες, σέβεται και τιμά τον Πρίαμο. Νιώθει περήφανη για την καταγωγή της επαινώντας τους Έλληνες αρχηγούς.

8. Είναι η κλασική γυναίκα των ομηρικών χρόνων, καθώς παρουσιάζεται κλεισμένη στο δώμα της να υφαίνει. Ο Όμηρος δεν περιγράφει άμεσα την εκπληκτική ομορφιά της, αλλά έμμεσα, μέσα από το διάλογο των Τρώων γερόντων και για να ενεργοποιήσει τη φαντασία των ακροατών. Η ίδια συμπεριφέρεται με σεμνότητα και ταπεινοφροσύνη. Είναι ευαίσθητη και συναισθηματική, κλαίει καθώς νοσταλγεί τους δικούς της. Αγαπά και σέβεται τον Πρίαμο, ενώ εμφανίζεται μετανιωμένη για τις συμφορές που προκάλεσε. Είναι πρόθυμη να δώσει πληροφορίες για τους Αχαιούς στους γέροντες.

Αφηγηματικές τεχνικές

Στην ενότητα υπάρχει **εναλλαγή αφήγησης** (διευκολύνει την εξέλιξη της υπόθεσης), **περιγραφής** (δίνει εσωτερικά και εξωτερικά χαρακτηριστικά των προσώπων) και **διαλόγου** (βοηθά στην ηθογράφηση των προσώπων). Ειδικά **για την περιγραφή** των προσώπων χρησιμοποιούνται εικόνες, παρομοιώσεις τυπικά επίθετα και σύνθετες λέξεις.